

Het heiligenboek

Birgitta van Zweden (1). *Een invloedrijke vrouw* Tom Zwaenepoel

Birgitta wordt rond 1303 in Finstad bij Uppsala in Zweden geboren. Haar vader, landvoogd van de regio Uppland, behoort tot de rijkste en machtigste grondbezitters. Haar moeder stamt uit de Zweedse koninklijke familie. Reeds op jeugdige leeftijd heeft Birgitta visioenen van de gekruisigde Christus. Als ze elf is, sterft haar moeder. Twee jaar later wordt ze uitgehuwelijkt aan de vijf jaar oudere edelman Ulf Gudmarsson. Ze schenkt hem acht kinderen, onder wie Catharina van Zweden. Birgitta is jarenlang hofmeesteres en raadgeefster aan het koninklijk hof in Stockholm. Na een bedevaart naar Santiago de Compostela (1341) vervoegt Ulf het cisterciënzerklooster in Alvastra. Ook Birgitta trekt zich in deze omgeving terug en leidt er een arm bestaan.

Na Ulfs dood in 1344 kiest ze voor een ascetisch en contemplatief leven. Ze blijft echter wel voor haar kinderen zorgen. Aanvankelijk treedt ze toe tot de derde orde van de franciscanen. In 1346 stelt de koning haar het landgoed Vadstena ter beschikking, waar ze de orde van de Allerheiligste Verlosser (birgittinessen) sticht. In 1349 onderhandelt ze tussen de oorlogspartijen Frankrijk en Engeland. Een jaar later vertrekt Birgitta met Catharina naar Rome

om pauselijke toestemming te verkrijgen voor haar orde. Na een pelgrimstocht naar het Heilige Land sterft Birgitta in Rome (1373). De officiële erkenning van haar orde komt vijf jaar na haar overlijden.

Birgitta geldt als een van de meest invloedrijke vrouwen uit de kerkgeschiedenis. Van kindsbeen af heeft ze een grote openheid en opnamebereidheid voor het positieve, wat een kenmerk van haar spirituele openbaringen wordt. Ze komt vriendelijk, zacht en blijmoedig over. In de eerste helft van haar veelzijdige leven is ze echtgenote, moeder van acht en opvoederster aan het koninklijk hof. In de tweede helft leeft ze als pelgrim, weduwe, waarschuwster en visionaire.

Als echtgenote is Birgitta voorbeeldig christelijk en gelukkig. Als moeder ontfermt ze zich over haar familie. Ze studeert Latijn en ze verdiept zich in de Bijbel en in religieuze vraagstukken. Haar kinderen leert ze een gemeenschappelijk familiegebed aan en een ascetisch leven tijdens de advent en de vasten. Ze lijdt onder het lichtzinnige gedrag van haar 'zoon van de tranen' (Carl), de tegenpool van Catharina, die haar moeder in de heiligheid volgt. Birgitta wordt wegens haar pedagogische talenten gevraagd aan het

koninklijke hof in Stockholm. Hier komt ze in haar functie als hofmeesteres en opvoederster in contact met de belangrijkste theologen en geleerden van het land, die haar religieus leven later sterk beïnvloeden.

Ondanks haar grote invloed bereikt Birgitta geen wezenlijke verandering in de bedenkelijke levensstijl van de koning en zijn hofhouding. Voor haar is een opvoeding pas geloofwaardig als ze de 'pedagogie van de deugd' in praktijk omzet. Om te kunnen opvoeden, zijn niet enkel wijsheid en vakkundigheid vereist, maar ook deugdzaamheid. De deugd rechtvaardigt de titel van leermeester.

Birgitta is niet enkel moeder van acht kinderen, maar ook 'moeder van de armen'. Ze laat zich niet in de war brengen door haar maatschappelijke stand en doet veel werken van liefdadigheid. Haar devies luidt: „We moeten geven zolang we hebben, want ook wij hebben een grootmoedige schenker.” Ze bouwt kerken zoals de houten kerk van Ulvåsa. Samen met haar echtgenoot sticht ze een ziekenhuis, waar ze zieken helpt en verzorgt. Dagelijks bedient ze twaalf armen aan tafel. Haar huis in Rome wordt een herberg voor Zweedse pelgrims, studenten en daklozen. In Stockholm en Rome

probeert ze prostituees te overhalen om hun bordelen te verlaten. Ze neemt hen mee naar haar woonplaats, waar ze een tijdlang verblijven in een speciaal gasthuis en onderwezen worden in religie en moraal.

Birgitta van Zweden vervulde een buitengewone caritatieve, missionaire en sociale opdracht die haar tot „een van de meest opmerkelijke mensen van haar tijd” maakte (homilie van Joannes-Paulus II tijdens de oecumenische vesper in de Sint-Pieteresbasiliek ter gelegenheid van de zeventiende verjaardag van de geboorte van de heilige Birgitta van Zweden, 4 oktober 2002).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

31 juli, 9 uur, Braambos via VRT één (herhaling omstreeks 23 uur via Canvas). Aflevering 2 van het drieluik *Oneindig verlangen*, over de zoektocht van drie zusters van verschillende generaties naar ware liefde. Vandaag is karmelietes Anne-Marie Bos (1973) aan het woord. Zij woont met zusters en broeders in de Karmelgemeenschap Sint-Jozef in Nijmegen en werkt er aan haar proefschrift over Bijbelse spiritualiteit in afbeeldingen. Ook leidt ze bijeenkomsten bibliodrama. In aflevering 6 van de achtdelige serie *Spirituele leiders* is het de beurt aan bevrijdingstheoloog Marcello Barros, Braziliaan en benedictijn. Van 25 juni tot 11 september organiseert Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede de campagne *Ecokerk* om mensen te inspireren vanuit christelijk perspectief om duurzamer te leven. Sophie Vanonckelen, medewerkster aan *Ecokerk*, put haar inspiratie bij Barros.

De vrome kudde

Bij de dokter Ingezonden door Leona Desmedt

Jantje kampt al geruime tijd met een pijnlijke hoest. De dokter raadt hem aan een week lang de deur niet uit te gaan. Twee dagen later ziet de dokter Jantje spelen op straat. Hij wenkt de jongen:

– Wel, wat had ik je gezegd?

– Ik heb echt naar u geluisterd, dokter. Ik ben via het raam naar buiten geslopen.

Bij de dokter bis Ingezonden door Leona Desmedt

Gesprek bij de onderzoekstafel:

– Mijnheer Pieters, uw lever is zorgwekkend gezwollen. Wat drinkt u?

– Als het niet teveel moeite is, dan graag een pintje, dokter.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & leven · Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

inspanning zend- ontvangst- toestel	lichte klap kluis	werk- wagentje water- doorlatend	familieid	griezelig wind- richting
↙	1	↓		↓
uitbouw projectie- plaatje		4	deel v.e. naald talent	↘
↙		bloemen- ring golfterm	↘	bijwoord
explosieve stof naaste		dieren- geluid paarden- haren	5	over- dreven bij elkaar
↙	8	↓	↓	6
				spijs- kaart
binnen- kort	papegaai Europese rivier		jong dier	↘
↙	↓	deel v.e. breuk pers. vnv.	3	↘
koude lekkernij hevig	7	↓	schaamte	↘
↙			zero	2

Tijdschriften van 'De Puzzelaar' vindt u in de perswinkel.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: ONDERDAK

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---